

Cirkulärnr: 1991:127
Diariernr: 1991:1963
Handläggare: Håkan Skötte
Lena Dalman
Avdsek: KEP Ekadm
Datum: 1991-09-20
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: Erbjudande om sk lågräntelån
Bilagor: Artikel ur Dagens Industri

Erbjudande om sk lågräntelån

I en artikel i Dagens Industri 1991-08-08 uppmärksammas sk lågräntelån med ränteerbjudanden på mellan 5-6 procentenheter.

Kommunförbundet har tagit del av några erbjudanden som riktats till kommuner och kommunala bolag. Utifrån dessa har vi anledning att göra följande reflektioner.

Av erbjudandet framgår vanligtvis inte vem den bakomliggande långivaren är. Långivaren företräds oftast av en mellanhand, inom eller utom riket, som endast indirekt är kopplad till erbjudandet.

Det anonyma partsförhållandet medför att låntagaren inte med säkerhet vet vem han återbetalar lånet till. Låntagaren får helt förlita sig på mellanhanden. Beroende på dennes seriositet och lånevillkorens konstruktion kan det enligt vår bedömning uppstå problem huruvida låntagaren gjort sin inbetalning med befriande verkan eller ej.

Lånetransaktionerna har oftast anknytning till utlandet. Om tvist uppstår i samband med lånet, kan detta leda till problem kring vilket lands rättsordning som ska tillämpas. Vidare kan en sk prorogationsklausul förekomma som föreskriver vilken instans som är behörig att döma i tvisten.

Som exempel på reglering kan nämnas att "tvist ska lösas av tre skiljemän enligt lagen i kantonen i Schweiz". En klausul av detta slag kan i praktiken innebära att låntagaren på grund av höga processkostnader tvingas avstå från att tillvarata sin rätt. Saknas å andra sidan uppgift i avtalet om hur tvist ska avgöras, kan läget bli juridiskt svårbedömt, där det inte är helt säkert att det blir en svensk domstol som anses behörig att pröva tvisten.

En ytterligare aspekt som bör beaktas är de ändringar som skett av brottsbalkens bestämmelser om häleri och häleriförseelser (9 kap 6 och 7 § brottsbalken). Ändringen trädde i kraft den 1 juli 1991 och innebär att det i större utsträckning än tidigare är straffbart att medverka till att "tvätta svarta pengar vita". För ansvar för häleriförseelse krävs inte att man är medveten om att brottslig verksamhet förelegat, utan det räcker med att man haft skälig anledning att anta att så varit fallet. Många gånger kan räntans storlek, låneerbjudandets utseende och transaktionens form väcka misstankar om att lånesummorna härrör från brottslig verksamhet.

Vi har här velat peka på några unika delar i sk lågräntelån. Det sagda visar att största försiktighet bör iaktas innan sådana lån upptas. Frågor rörande detta cirkulär besvaras av Håkan Skötte, tfn 08-772 42 36 samt förbundsjurist Lena Dalman, tfn 08-772 46 94.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalekonomi och personalpolitik
Ekonomiadministrativa sektionen

Anders Haglund

Håkan Skötte